personer, der beklæder dem, står i et særligt solidaritetsforhold til staten, og at der foreligger de gensidige rettigheder og forpligtelser, som er grundlaget for tilhørsforholdet som statsborger. Undtaget er kun stillinger, der i betragtning af de opgaver og det ansvar, som er forbundet med dem, fremviser de træk, der er karakteristiske for den offentlige forvaltnings særlige virksomhed på de pågældende områder.

Ansættelse i en stilling som gymnasielærer er ikke en ansættelse i den offentlige administration i den i Traktatens artikel 48, stk. 4, forudsatte betydning.

RETSMØDERAPPORT
i sag C-4/91 *

I — Faktiske omstændigheder og skriftlig forhandling

1. *National lovgivning*

Artikel 5 i den franske lov nr. 83-634 af 13. juli 1983 om tjenestemænds rettigheder og forpligtelser (almindelig vedtægt for tjenestemænd ansat i staten eller ved lokale myndigheder — JORF af 14.7.1983, s. 2174) indeholder følgende bestemmelse:

»Ansættelse som tjenestemand forudsætter:

1) — fransk statsborgerskab.«

2. *Hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål*

Annegret Bleis, der er tysk statsborger, har en humanistisk kandidateksamen fra »Faculté Paris-X de Nanterre« i Frankrig. Ved skrivelse af 14. oktober 1988 indgav hun ansøgning til det franske Undervisningsministerium om at få adgang til den eksterne prøve, der i Frankrig er en forudsætning for at kunne få ansættelse som gymnasielærer, her tysklærer.

Den 3. november 1988 meddelte Undervisningsministeriet hende som svar herpå, at hun som følge af sin nationalitet ikke kunne få adgang til prøven.

Den 30. december 1988 indbragte Bleis en administrativ klage over denne beslutning til

* Processprog: fransk.

ministeren for undervisnings-, ungdoms- og sportsanliggender.

Da ministeren efter fire måneder ikke havde reageret på hendes administrative klage, anlagde Bleis sag ved Tribunal administratif de Paris med påstand om annullation af denne stiltiende afvisning af klagen.

Tribunal administratif de Paris (Sjette Sektion, Første Afdeling) har ved dom af 4. december 1990 udsat denne sag og forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er ansættelse i en stilling som statsgodkendt gymnasielærer i de offentlige franske gymnasier en ansættelse i den offentlige administration i den i Traktatens artikel 48, stk. 4, forudsatte betydning?«

3. *Retsforhandlinger for Domstolen*

Forelæggelsesdommen fra Tribunal administratif de Paris blev registreret på Domstolens Justitskontor den 9. januar 1991.

I medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen har følgende indgivet skriftlige indlæg: sagsøgeren i hovedsagen ved advokat Sylvie Deniniolle, Paris, Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Jean-Claude Séché, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, og Den Franske Republik ved Edwige Belliard og Claude Chavance, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse og at henvise sagen til Tredje Afdeling.

II — Sammenfatning af de skriftlige indlæg for Domstolen

Sagsøgeren har gjort gældende, at den franske lovgivning indebærer en forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, for så vidt angår adgang til gymnasielærerstillinger, som strider mod Traktatens artikel 48.

Det fremgår af Domstolens praksis (dom af 12.2.1974, sag 152/73, Sotgiu, Sml. s. 153, af 17.12.1980, sag 149/79, Kommissionen mod Belgien, Sml. s. 3881, af 26.5.1982, sag 149/79, Kommissionen mod Belgien, Sml. s. 1845, af 3.6.1986, sag 307/84, Kommissionen mod Frankrig, Sml. s. 1725, af 3.7.1986, sag 66/85, Deborah Lawrie-Blum mod Land Baden-Württemberg, Sml. s. 2121, af 16.6.1987, sag 225/85, Kommissionen mod Italien, Sml. s. 2625, og af 30.5.1989, sag 33/88, Pilar Allué, Sml. s. 1591), at der ved vurderingen af, om ansættelse i en bestemt form for stilling må anses som en ansættelse i den offentlige administration, skal tages hensyn til arten af de arbejdsopgaver og ansvarsområder, som er knyttet til stillingen.

Sagsøgeren anfører, at Kommissionens politik til fremme af en større mobilitet blandt arbejdstagerne, jf. herved Kommissionens meddelelse »Fri bevægelighed for arbejdstagerne og adgang til stillinger i den offentlige administration i medlemsstaterne — Kommissionens indsats i forbindelse med anvendelsen af artikel 48, stk. 4, i EØF-Traktaten« (EFT C 72 af 18.3.1988, s. 2), samt Erasmus-programmerne omfatter undervisning i offentlige uddannelsesinstitutioner, hvorved der er tale om et af de områder, som prioriteres.

Når henses til, at den pågældende stilling ikke indebærer nogen udøvelse af offentlig myndighed eller af ansvar, der skal sikre statens almene interesser, bør Domstolen besvare det præjudicielle spørgsmål således:

»Ansættelse i en stilling som statsgodkendt gymnasielærer i de offentlige franske gymnasier er ikke en ansættelse i den offentlige administration i den i EØF-Traktatens artikel 48, stk. 4, forudsatte betydning.«

Kommissionen har gjort gældende, at den omtvistede ordning strider mod Traktatens artikel 48, stk. 4. Der er i sagen nærmere bestemt tale om stillinger som lærer, og det er ubestrideligt, at lærere som andre tjenestemænd er »arbejdstagere« i henhold til artikel 48, som dermed kan påberåbe sig det i denne bestemmelse knæsatte princip om ret til fri bevægelighed (dom af 3.7.1986, Lawrie-Blum, jf. ovenfor, præmis 20).

Domstolen har i en række domme vedrørende artikel 48, stk. 4, fastlagt nogle grundlæggende principper om dette spørgsmål. Da bestemmelsen hjemler en undtagelse fra en grundlæggende frihed, må den fortolkes indskrænkende, begrebet »ansættelser i den offentlige administration« er et fællesskabsretligt begreb, og udelukkelse fra ansættelse kan kun ske, for så vidt angår visse former for funktioner inden for den offentlige administration. Det fremgår af dommen af 17. december 1980 (Kommissionen mod Belgien, jf. ovenfor, præmis 10), at omfattet af artikel 48, stk. 4, er kun stillinger, der indebærer en direkte eller indirekte deltagelse i udøvelsen af offentlig myndighed og i de funktioner, som har til formål at sikre statens eller andre offentlige, kollektive enheders almene interesser. Sådanne stillinger forudsætter nemlig, at de personer, der beklæder dem, står i et særligt solidaritetsforhold til staten, og at der foreligger de gensidige rettigheder og forpligtelser, som er grundlaget for tilhørsforholdet som statsborger.

Det følger heraf, at lærerstillinger ikke er omfattet af denne bestemmelse, således som Domstolen ved to lejligheder har fastslået (dom af 3.7.1986, Deborah Lawrie-Blum, jf. ovenfor, og dom af 30.5.1989, Pilar Allué, jf. ovenfor, præmis 7).

Udlændinge kan efter den franske lovgivning ansættes i stillinger, der ikke er tjenestemandsstillinger, men ansættelse som tjenestemand forudsætter fransk statsborgerskab. Domstolen har allerede i henseende til stillinger som sygeplejerske på offentlige hospitaler udtalt sig om den bestående forskel mellem tjenestemandsansatte og kontraktan-

satte i den franske administration, for så vidt angår spørgsmålet om adgang til at blive ansat for statsborgere i de andre medlemsstater (dom af 3.6.1986, Kommissionen mod Frankrig, jf. ovenfor, præmis 16). Det, som Domstolen herved har lagt til grund med hensyn til rækkevidden af artikel 48, stk. 4, må også gælde lærerstillinger som de i den foreliggende sag omhandlede.

Endelig anfører Kommissionen, at den i sin meddelelse vedrørende spørgsmålet om adgang til stillinger i den offentlige administration har givet udtryk for den opfattelse, at den i artikel 48, stk. 4, fastlagte undtagelsesregel omfatter de særlige funktioner, der udføres af staten og af hermed ligestillede myndigheder mv. som de væbnede styrker, politiet og andre dele af ordensmagten, retsvæsenet, skattemyndighederne og udenrigstjenesten. Undervisningsfunktioner er ikke omfattet af denne opregning.

Følgelig bør det præjudicielle spørgsmål besvares således:

»Ansættelse i en stilling som statsgodkendt gymnasielærer i de offentlige franske gymnasier er ikke en ansættelse i den offentlige administration i den i EØF-Traktatens artikel 48, stk. 4, forudsatte betydning.«

Den franske regering har ikke bestridt, at den omtvistede lovgivning strider mod Traktatens artikel 48. Den har henledt Domstolens opmærksomhed på, at Undervisningsministeriet har anket forelæggelsesdommen fra Tribunal administratif de Paris til Conseil d'Etat.

Den franske regering har endvidere oplyst, at Conseil des ministres har truffet beslutning om et lovforslag om ændring af lov nr. 83-634 af 13. juli 1983, hvorefter statsborgere i Fællesskabets medlemsstater vil få adgang til stillinger i det offentlige i Frankrig, såvel i staten som ved andre offentlige myndigheder, for så vidt angår stillinger, der ikke indebærer nogen direkte eller indirekte deltagelse i den offentlige myndighedsudøvelse, der varetages af staten eller de pågældende andre myndigheder. Lovforslaget vil blive fremsat i Parlamentet under den kommende samling i foråret. Efter den pågældende lov vil EF-borgere få adgang til lærerstillinger.

J. C. Moitinho de Almeida
Refererende dommer